

8

Handläggare
Viktor Åkerblom
Telefon: 08-508 24 058**Till**
Skärholmens Stadsdelsnämnd

Muralmålning i Sättra

- Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Skärholmens Stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens förslag på hur muralmålningen ska genomföras.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Sammanfattning

Förslagsställaren Nabila Abdul Fattah önskar göra en muralmålning i gångtunneln mellan Kungssätravägen och Kråksätrastigen. Muralmålningen ska målas av förslagsställaren själv och göras i "zentanglestil" med temat: "*Den vackra förorten*".

Stadsdelsförvaltningen är positivt inställd till förslaget. Inom ramarna för bland annat Fokus Skärholmen uppmuntras lokala förslag och att involvera stadelens invånare i utformandet av offentliga ytor. Det bör dock säkerställas att muralmålningen följer trafikkontorets bestämmelser samt att målningen får trafikkontorets godkännande innan den kan påbörjas.

Då Trafikkontorets bestämmelser för denna typ av offentlig målning gör det relativt kostsamt och omständligt att måla direkt på betongen föreslår förvaltningen att målningen ska göras på träskivor som fästs på betongen.

Medborgarkontoret
Medborgarkontoret

Bodholmsplan 2
127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 058
viktor.akerblom@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Förslagsställaren Nabila Abdul Fattah skickade den 18/5-2017 in ett medborgarförslag om att få göra en muralmålning i gångtunneln mellan Kungssätravägen och Kråksätrastigen (tunnelns beteckning: 6-0095). Muralmålningen ska göras i "zentanglestil" och ha temat:

”Den vackra förorten”. Finansieringen av målningen kommer förslagsställaren själv att ordna med.

Exempel på zentanglestil:

Ärendet

En målning direkt på en betongkonstruktion, såsom en gångtunnel, kan få påverkan på dess hållbarhetslängd. Färgen som läggs på betongen kan få påverkan på betongens förmåga att avyttra fukt men den kan även verka som ett skyddande lager. Zentanglestil är inte nödvändigtvis heltäckande men förslagsställaren, Nabila Abdul Fattah, önskar helst ha en heltäckande muralmålning, med bakgrundsfärg. Om detta visar sig få en negativ påverkan på betongkonstruktionen kan hon dock tänka sig att ändra på detta.

Hon är även öppen för att anpassa valet av färg efter trafikkontorets bestämmelser. Förvaltningen ser att det finns två alternativ för att kunna genomföra förslaget, nämligen följande:

Alternativ 1

Enligt trafikkontorets bestämmelser för dekorationsmålningar direkt på anläggningskonstruktioner av betong finns det krav på att särskilda "oorganiska" färger används. Så kallade silikatfärger, mineralfärger och vattenglasfärger är oorganiska på samma sätt som betongen och binder kemiskt till denna. Särskilt silikatfärger är diffusionsöppna. Med det menas att de släpper igenom ånga utan att färgen börjar flagna. En försvårande omständighet med dessa "oorganiska" färger är att de är förhållandevis dyra och kan vara svåra att få tag på för icke-kommersiella aktörer. Fördelen med denna metod är att hållbarhetslängden, både för betongen och själva målningen, blir förhållandevis lång.

Alternativ 2

Ett alternativ till förhållandevis kostsamma silikatfärger kan vara att applicera träskivor på betongen. På dessa träskivor kan sedan den färg som önskas användas. Stadsdelsförvaltningen kan i sådant fall bekosta träskivor och konstnären ordnar med färgen.

Trafikkontorets krav är då att de regler och beslag som används är tillverkade i syrafast stål. Samt att de eventuella hål som borraras fylls med fästmassa för att undvika söndervittring kring borrar. Det blir även viktigt att en broinspektör först granskar betongkonstruktionen, innan arbetet kan påbörjas. Detta alternativ är mer kostnadseffektivt och kan påbörjas snabbare än alternativ 1 med den nackdelen att målningens hållbarhet förmodligen blir kortare.

Klotterskydd

Enligt trafikkontorets bestämmelser bör det även tas i beaktande att det är vanligt förekommande med olika former av klotter, skadegörelse och brand i gång- och cykeltunnlar. Det finns möjlighet att applicera ett klotterskydd på själva målningen. Men även detta kan få påverkan på själva betongkonstruktionen samt få en estetisk påverkan på själva målningen. Detta gäller oavsett om målningen utförs på betong eller träskivor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Stadsutveckling och medborgarservice i samråd med Trafikkontoret

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Inom ramen för Fokus Skärholmen och det lokala utvecklingsprogrammet finns en ambition att involvera stadsdelens invånare i dialog kring hur stadsdelens offentliga ytor ska utformas. I stadsbyggnadsstrategier för ett socialt hållbart Fokus Skärholmen (DNR-2015-17268) uppmuntras stadsdelsförvaltningen att vara särskilt lyhörda för lokala initiativ samt att involvera boende i stadsdelen i gestaltning och utformning av offentliga ytor. Förslaget om en muralmålning i Sättra passar väl in i dessa mål och ambitioner. Muralmålningen får dock inte innehålla budskap som kan uppfattas som stötande och går emot stadsdelens värdegrund. Uttrycket ska vara respektfullt samt bejaka människors lika värde.

Med tanke på att det blir mycket kostsamt och tidskrävande om trafikkontorets krav på oorganiska färger och klotterskydd ska uppfyllas föreslår förvaltningen att det andra alternativet är mer lämpligt. Det vill säga att träskivor monteras i gångtunneln och att förslagsställaren därefter tillåts använda de färger och det estetiska uttryck som denne önskar. Om målningen blir sliten eller om den utsätts för skadegörelse förs dialog med förslagsställaren om åtgärd. Stadsdelsförvaltningen förbehåller sig även rätten att ta bort målningen i fall att den inte längre fyller sin funktion. Uppskattad kostnad för att genomföra förslaget enligt alternativ 2 är 40.000 sek, vilket ryms inom budget.

Bilagor

1. Medborgarförslag muralmålning av tunnel i Sättra
2. Riktlinjer för utsmyckning och dekorations-målning av anläggningskonstruktioner av betong – PM
3. Angående lagliga graffittiväggar – PM

Handläggare
Michael Åhström
08-508 264 21

Riktlinjer för utsmyckning och dekorations- målning av anläggningskonstruktioner av betong

Vid utsmyckning av anläggningar och dekorationsmålning gäller att:

- Inspektion möjliggörs.
- Ett konstnärligt värde tillförs.
- Utsmyckning inte uppfattas som störande ur ett allmänt perspektiv.
- Utförande godkänns av staden utifrån förvaltnings och drift perspektiv.
- Utförande ska uppfylla stadens krav kring fackmannamässigt utförande.
- Äldre betongkonstruktioner kan ha problem med armeringskorrosion som uppstår då fukt och koldioxid (CO₂) tränger in i betongen och når armeringsjärnet. Vanligtvis visar det sig som rostutslag (missfärgningar) och sprickbildning i betongytan. Ytbehandling av betong fordrar därför anpassade målningssystem.

1. Utsmyckning

Utsmyckning genom tex. konstnärliga installationer kan tillåtas om utsmyckningen görs demonterbar samt att avtal tecknas kring fortlöpande ansvar för rengöring samt underhåll.

2. Dekorationsmålning

Dekorationsmålning kan utgöras av infärgning, målning av delar eller uppförande av konstverk på delar av väggar. Om annan än staden utför arbetet ska avtal tecknas kring fortlöpande ansvar för rengöring samt underhåll.

För dekorationsmålning av konstruktionsdelar eller mindre partier gäller:

Broar

Målning tillåts endast i undantagsfall.

Krav: färgtyp och målning ska uppfylla krav enligt SS-EN 1504-2-204. För färgtyp gäller tabell 5, klass 1 (ånggenomsläpplighet).

Tunnlar

Målning måste med hänsyn till den grova nedsmutsning och hårda tvättning som anläggningarna utsätts för.

Krav: färgtyp och målning ska uppfylla krav enligt SS-EN 1504-2-204. För färgtyp gäller tabell 5, klass 1 (ånggenomsläpplighet).

Gång- och cykeltunnlar

Målning av tunnelvägar kan tillåtas.

Särskild hänsyn bör tas till att klotter, skadegörelse och brand är vanligt förekommande.

Krav: Silikatfärg, även sk. mineralfärg och vattenglasfärg. De är oorganiska liksom betongen och binder kemiskt till denna. Silikatfärgerna är diffusionsöppna och flagnar inte.

HandläggareAnn-Charlotte Österberg
08-508 261 53**Angående lagliga graffittiväggar**

Följande kan vara bra att tänka på och att meddela Trafikkontoret vid uppförande av lagliga graffittiväggar i stadsmiljö eller godkända målningar på kommunala fastighetsobjekt.

Det är viktigt att snarast meddela Tk/Klotterenheten var och när den lagliga väggen sätts upp eller på vilken adress t.ex. en bestående mur har godkänts att måla på. Då riskerar vi inte att enheten skickar dit stadens upphandlade klottersaneringsföretag i onödan eller att de av misstag sanerar något som inte ska tas bort samt inte skickar en anmälan via brev eller mail till fastighetsägaren med en uppmaning att klottersanera. Bifoga gärna bild på objektet, adress samt placering på karta. Asfalt och markytor ska saneras av den godkännande förvaltningen vid de objekt som ligger vid mark som Tk ansvarar för.

Trafik Stockholm och handläggare av Synpunktsportalen önskar kontaktlistor/mailadresser till handläggare som ansvarar för de lagliga väggarna. Klotterenheten kommer framöver att maila över de anmälningar eller klagomål som gäller de lagliga väggarna/ytorna till ansvariga i de olika stadsdelarna och förvaltningarna.

Tips från Trafikkontoret:

- Placeras på parkmark och inte för nära p-platser då risk finns att spraydamm lägger sig på fordon.
- Renhållning runt och i anslutning till väggen.
- Tills se att papperskorgar och behållare placeras ut där man har möjlighet att kasta sprayburkar/munskydd/plasthandskar mm för återvinning.
- Daglig tillsyn.
- Viktigt att platsen är upplyst.
- Inte för nära bostäder pga. den ökade ljudvolymen.
- Återställning om väggen tas bort.
- Bra om stadsdelarna samordnar och har ett gemensamt ramavtal med ett saneringsföretag som kan kontaktas om nazistiskt, rasistiskt eller annat stötande klotter uppförs på väggen.

Kontaktuppgifter till Klotterenheten:

Support TK Klotter
klotter.TK@stockholm.se

Ann-Charlotte Österberg
Telefon: 08-508 26 153
E-post: ann-charlotte.osterberg@stockholm.se